

Periodical Table

תיעוד פרוייקט גמר בהנדסת תוכנה- הטבלה המחזורית אפריל 2022

דביר ברלוביץ

ישיבת בני עקיבא גבעת שמואל מורה: גמליאל זאבי

תוכן עניינים

1	תוכן עניינים
3	מסמך ייזום
3	מבנה הארגון
4	מערכת המידע הקיימת
4	בעיות במערכת הקיימת
5	מבוא
5	רקע
5	תיאור כללי קצר
5	פרטים טכניים
5	הוראות התקנה
5	הסיבות שבחרתי בנושא
6	תיאור המערכת
6	תיאור כללי
6	מטרות הפרויקט
6	אוכלוסיית היעד
7	תרשים כללי של כל המערכת DFD-0
7	תיאור קצר של כל אחד מתהליכי המערכת בליווי תרשים DFD
8	תהליכי הוספה ועדכון
8	הוספה ועדכון משתמשים
8	הוספה ועדכון תכונות
8	הוספה ועדכון יסודות
9	הוספה ועדכון תכונות ביסוד
9	הוספה ועדכון קבוצות
10	הוספת ערים
10	הוספת קטגוריות
12	תהליכי דוחות
12	דוח יסודות לפי משקל
12	דוח יסודות לפי מספר אטומי
12	דוח יסודות לפי קבוצה
13	דוח יסודות לפי קטגוריה
14	תהליכי תרשימים
14	תרשים יסודות לפי מספר אטומי
14	תרשים יסודות לפי קבוצה
14	תרשים יסודות לפי תכונה

15	תרשים יסודות לפי קטגוריה
15	בעיות וחסרונות במערכת
16	מרכיבי מסד הנתונים
16	רשימת טבלאות ושדותיהן במסד הנתונים
16	תרשים ERD
18	תרשים קשרי גומלין
19	פירוט הטבלאות ושדותיהן
21	מדריך למשתמש הקצה
21	התחברות במערכת
22	טופס התפריטים
23	הטבלה המחזורית
23	טפסי טבלאות
24	טפסי הוספה
25	טפסי עדכון
26	טפסי דוחות
27	טפסי תרשימים
28	תיאור הקוד
29	forms - טפסים
29	FormLogin כניסה
29	FormMenu תפריטים
29	FormAddX הוספה
29	FormChartX גרף
29	FormRptX NIT
30	טבלה FormTblX
30	FormUpdateX עדכון
30	backend
30	DBManager
30	modules
30	IDValidation
31	Convertings

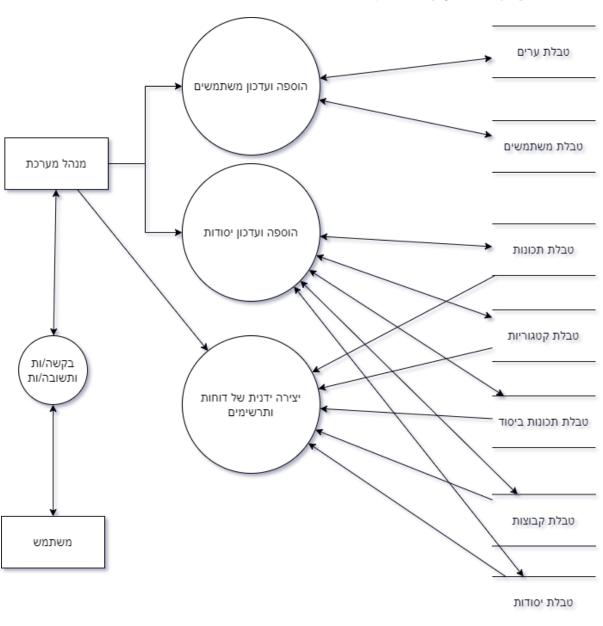
מסמך ייזום

מבנה הארגון

קובץ excel המורכב מכרטיסיות שכל כרטיסייה מכילה את פרטי הטבלה: יסודות, קבוצות וכו'.

למשל, טבלת המשתמשים היא כרטיסייה בעלת עמודות של: ת"ז, סיסמה, שם פרטי, משפחה, מקום מגורים, טלפון, דוא"ל ותמונת פרופיל.

הנה תרשים מפורט של המערכת הישנה:

מערכת המידע הקיימת

מערכת המידע הקיימת כיום מאוד לא יעילה.

המערכת מסורבלת ועתיקה ודורשת הבנה עמוקה על עיצובה וסידורה על מנת להפעילה, ודורשת הרבה עבודה ידנית ומשעממת בשימוש יומיומי.

בנוסף, המערכת מאוד לא ידידותית למשתמש ממוצע ומאוד לא יפה או מעוצבת.

אביא דוגמא לתהליך הוספת משתמש:

- 1. השחקן שרוצה להרשם למערכת שולח את הפרטים האישיים שלו במייל למנהל קיים במערכת.
 - 2. המנהל בוחן את המידע שקיבל מהשחקן, ומוודא את אמינותו.
- 3. המנהל מחויב לעבור על כל השחקנים הרשומים ולוודא שאין שחקן עם אותה תעודת זהות, כלומר לשחקן אין כבר משתמש רשום במערכת.
- 4. אם אין כבר משתמש רשום לשחקן, המנהל שולח מייל לשחקן המודיע על אישור הפרטים, ומבקש מהשחקן שיבחר סיסמא למשתמש שלו.
 - 5. השחקן שולח מייל למנהל עם סיסמא שבחר למשתמש שלו
 - 6. המנהל מצרף את הפרטים האישיים של השחקן ואת הסיסמה שלו לטבלת השחקנים במערכת, ומעדכן במידת הצורך את טבלת הערים.
- 7. המנהל שולח במייל לשחקן הודעת אישור המודיעה כי השחקן נרשם בהצלחה למערכת וכי כעת הוא יכול להיכנס למערכת עם המשתמש שלו ולשחק במשחק.

בעיות במערכת הקיימת

- נדרש לעדכן בצורה ידנית את כל הטבלאות הקשורות לעדכון/הוספה/מחיקה של כל פריט
 - אין דרך קלה להציג את הטבלה המחזורית בצורה יפה, לפי טור ושורה
 - אין דרך קלה לייצר דוחות או תרשימים מועילים -
 - אין ניהול משתמשים במערכת -
 - מערכת מכוערת, מסורבלת, איטית ולא ידידותית למשתמש.

מבוא

רקע

המערכת באה להקל על ניהול מאגר הנתונים על היסודות, תכונותיהם במקביל לניהול משתמשי המערכת לדוחות ותרשימים מועילים ויפים עם ממשק משתמש ידידותי וטבעי.

תיאור כללי קצר

- המערכת מאפשרת להוסיף ולעדכן נתונים על היסודות, להציג את הטבלה המחזורית בצורה יפה ומפורטת על פי הנתונים, לקבל בקלות דוחות שונים על היסודות ולהציג תרשימים מועילים עליהם.
 - במקביל, המערכת מאפשרת ניהול משתמשים והקצאת הרשאות מנהל רק לנבחרים מהם.

פרטים טכניים

מחשב: פותח על Esprimo Mobile Fujitsu siemense (תומך בכל מחשב התומך במערכת ההפעלה)

מערכת הפעלה: 7 Windows ומעלה

סביבת פיתוח: Google Docs

מסד נתונים: Microsoft Office Access 2007

הוראות התקנה

יש לחלץ את תיקיית המערכת (Project_DvirBerlowitz) אל הכתובת C:/Projects_2022 , ולהריץ את הקובץ PeriodicalTable.exe הנמצא בתיקייה

הסיבות שבחרתי בנושא

- 1. למדתי מעט על היסודות ועל הטבלה המחזורית, ורציתי ליצור כלי נוח ויפה לחוקרים בנושא.
 - .2 הכלים הנוכחיים היו מאוד נחשונים ולא יעילים.
 - 3. רציתי ליצור תצוגה יפה אך מפורטת של הטבלה המחזורית.
 - 4. לעזור ולתרום לחוקרים וללומדים בנושא.

תיאור המערכת

תיאור כללי

המערכת מאפשרת להוסיף ולעדכן נתונים על היסודות, להציג את הטבלה המחזורית בצורה יפה ומפורטת על פי הנתונים, לקבל בקלות דוחות שונים על היסודות ולהציג תרשימים מועילים עליהם.

במקביל, המערכת מאפשרת ניהול משתמשים והקצאת הרשאות מנהל רק לנבחרים מהם.

אביא דוגמא למהלך טיפוסי במערכת- עדכון משקל של יסוד על ידי חוקר באוניברסיטה:

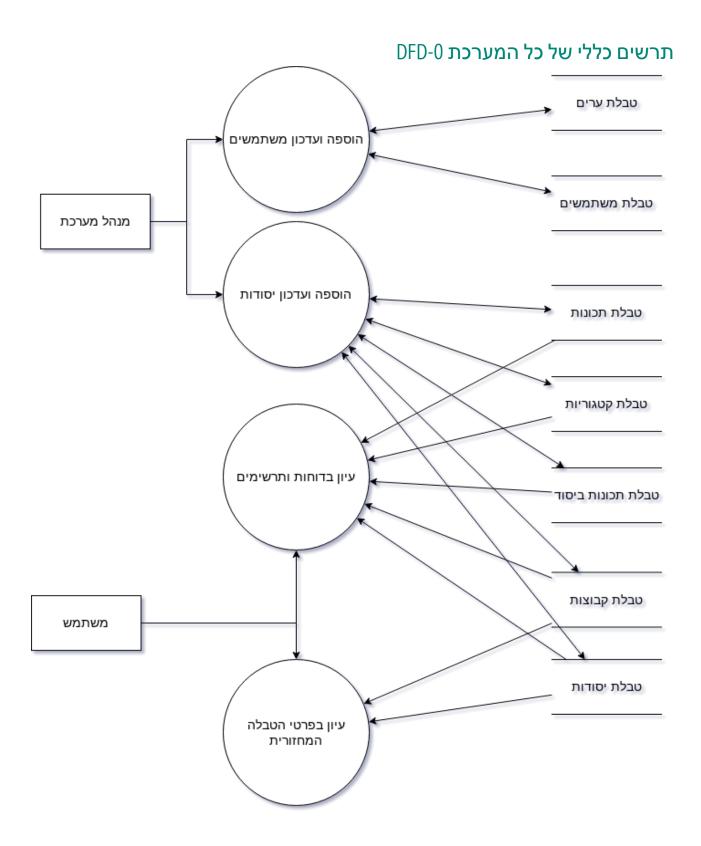
- ראשית, במידה והחוקר עדיין לא רשום במערכת- על אחד ממנהלי המערכת להתחבר למערכת על ידי ת"ז וסיסמה, ובעזרת טופס הוספת משתמשים לרשום את החוקר במערכת.
 - לאחר מכן על החוקר להיכנס למערכת עם פרטי התחברות האישיים ולבחור בטופס עדכון יסודות.
 - בעזרת הטופס, יוכל בקלות לעדכן את משקל היסוד הנבחר.
- לסיום, יוכל המדען לראות את כל הטבלה המחזורית לאחר השינוי, ואף לבצע דוחות ותרשימים לבדיקת השינוי.

מטרות הפרויקט

לאפשר לחוקרים באוניברסיטת בר אילן לעדכן נתונים ולהציגם ביעילות ובצורה ידידותית למשתמש.

אוכלוסיית היעד

תלמידים לסטודנטים הלומדים נושאים הקשורים לטבלה המחזורית, אך בפרט לצוות המחקר באוניברסיטת בר אילן.

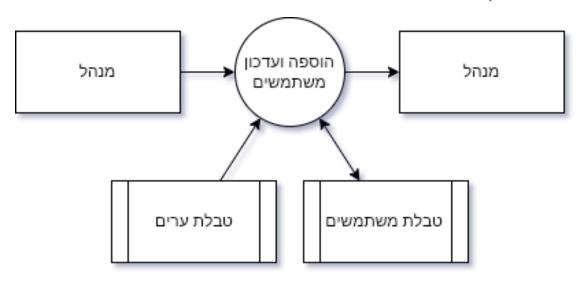

DFD תיאור קצר של כל אחד מתהליכי המערכת בליווי תרשים

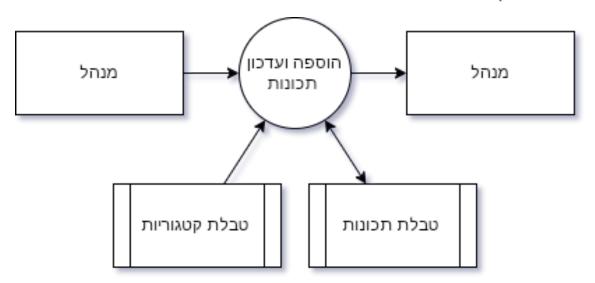
תהליכי הוספה ועדכון

מטרתם להמשיך לקבל ולעדכן את נתוני המערכת: להוסיף ולעדכן משתמשים, ערים, יסודות, קבוצות וכו'

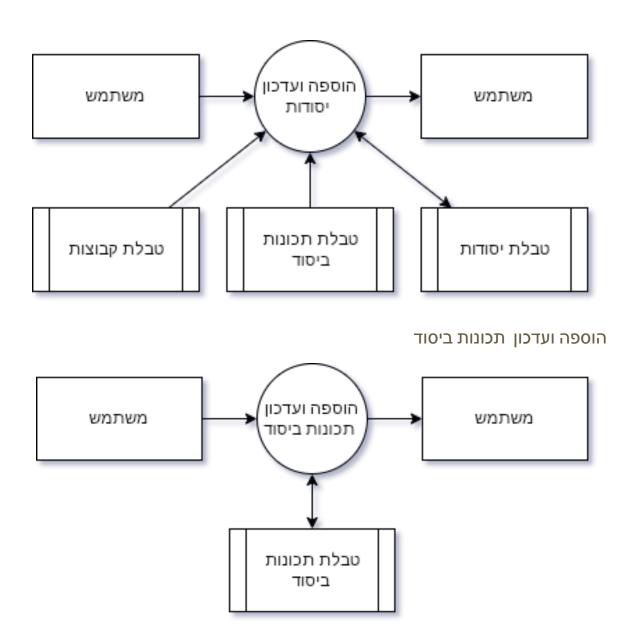
הוספה ועדכון משתמשים

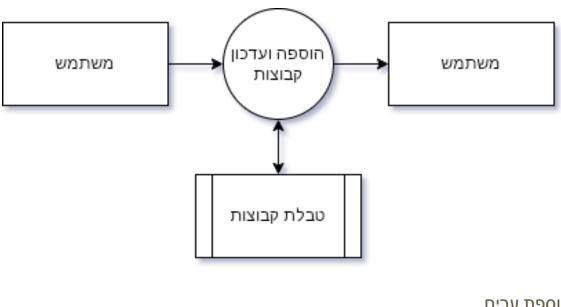
הוספה ועדכון תכונות

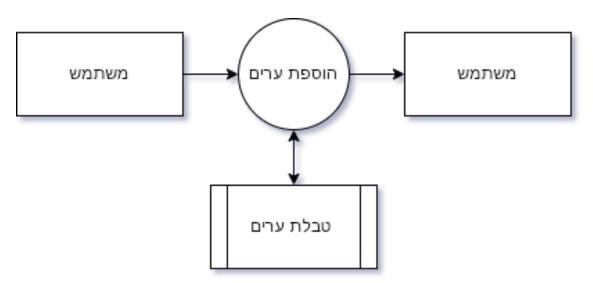
הוספה ועדכון יסודות

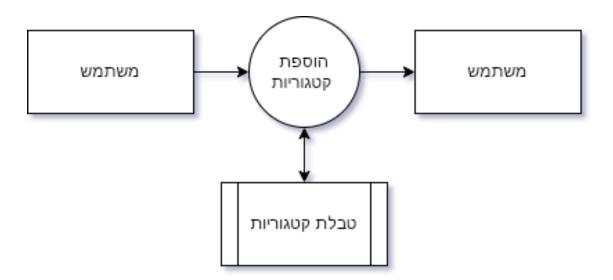
הוספה ועדכון קבוצות

הוספת ערים

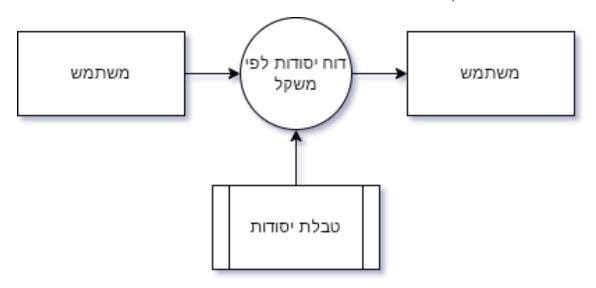
הוספת קטגוריות

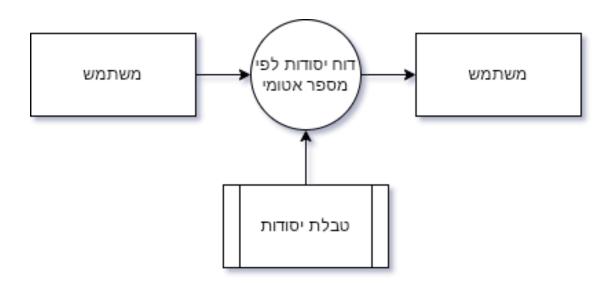
תהליכי דוחות

מטרתם לאפשר מבט כללי יותר על הנתונים על פי פרמטרים, על מנת לחסוך חקירה ידנית בטבלאות.

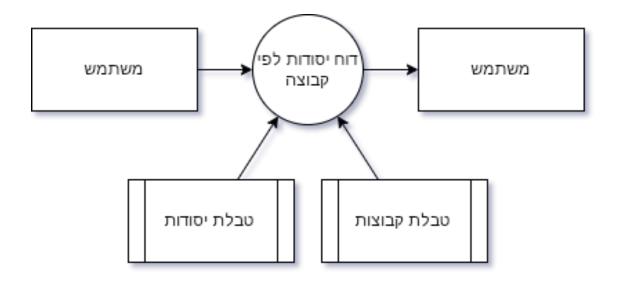
דוח יסודות לפי משקל

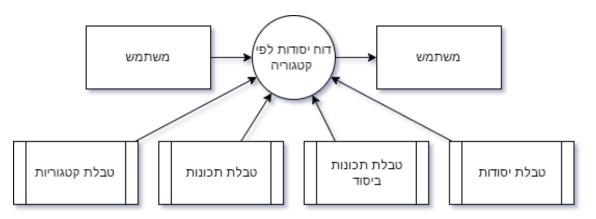
דוח יסודות לפי מספר אטומי

דוח יסודות לפי קבוצה

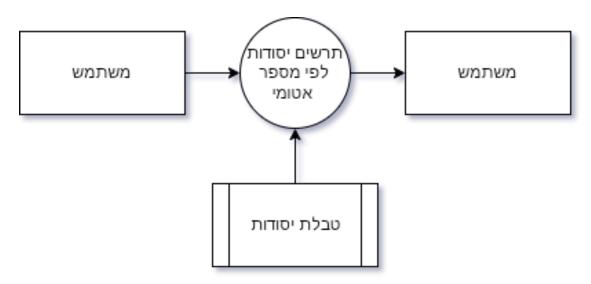
דוח יסודות לפי קטגוריה

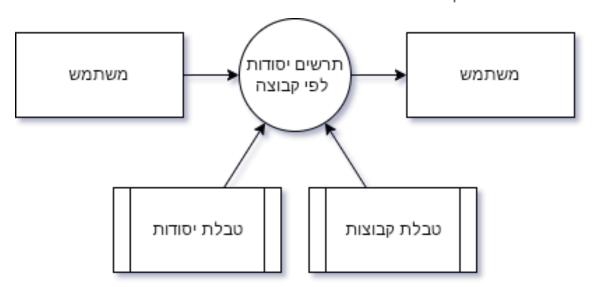
תהליכי תרשימים

מטרתם עיון בתרשימים מועילים ויפים על פי נתוני המערכת.

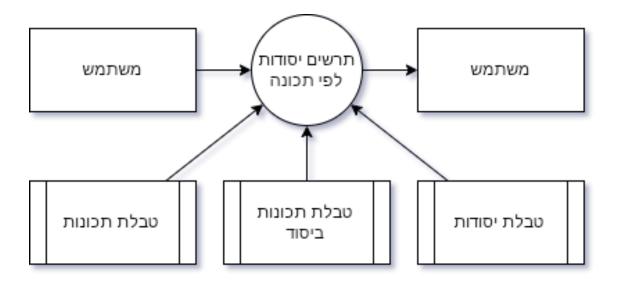
תרשים יסודות לפי מספר אטומי

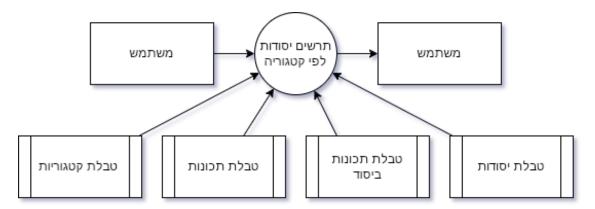
תרשים יסודות לפי קבוצה

תרשים יסודות לפי תכונה

תרשים יסודות לפי קטגוריה

בעיות וחסרונות במערכת

ישנם חסרונות, מקומות לשיפור ופיצ'רים חסרים רבים, בינהם:

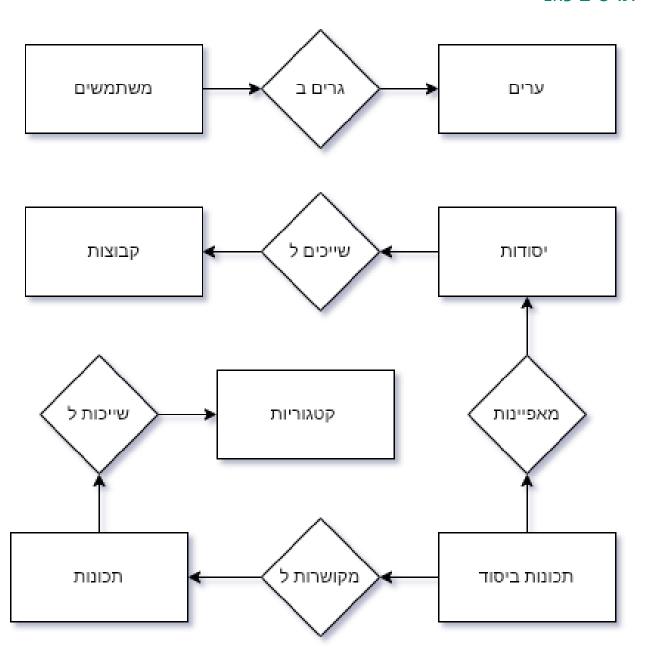
- אין רמת אבטחה לחסימת קריאה או שינוי הנתונים במסד הנתונים שמקורם ידני או מתוכנות אחרות.
- אין אבטחה כנגד SQL injection. כלומר, ניצול תחביר הSQL לקבלה או שינוי מידע שהמשתמש לא מורשה לקבל או לשנות.
- אין דרך קלה או אוטומטית להוספה של טורים בטבלאות (למשל: להוסיף מיקוד לטבלת המשתמשים).
 - אין דרך קלה או אוטומטית להוספה של דוחות ותרשימים נוספים (למשל: דוח משתמשים לפי עיר).
 - אין מסך הסברה על המערכת בפעם הראשונה שמשתמש חדש מתחבר.
- למעט טופס הטבלה המחזורית, המערכת מעוצבת לגודל חלון מסויים. במקרה שבעל מסך גדול יותר מבקש לפתוח את התוכנית על כל המסך- האובייקטים הנראים ייצמדו לחלק השמאלי-עליון של המסך בצורה חכמה ויפה.

מרכיבי מסד הנתונים

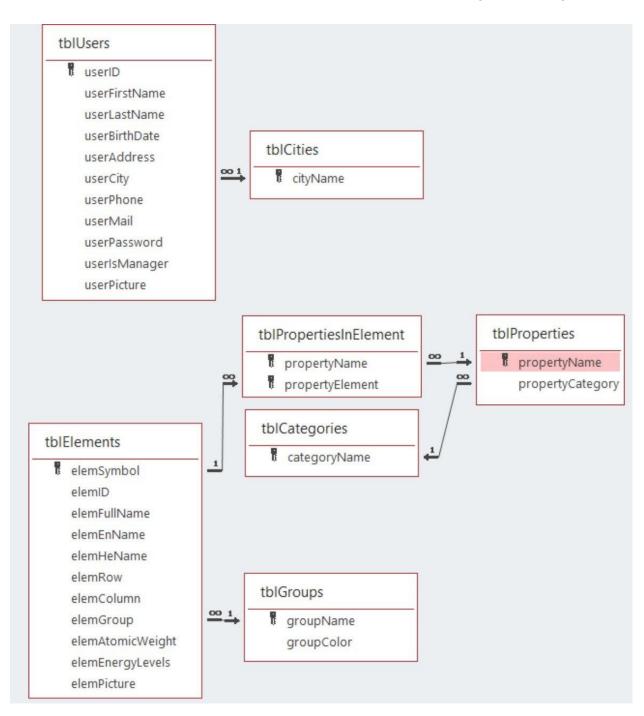
רשימת טבלאות ושדותיהן במסד הנתונים

- 1. טבלת משתמשים: שומרת את פרטי המשתמשים: תז, שם, משפחה, תאריך לידה, כתובת, עיר, טלפון, מייל, תמונה והאם המשתמש הוא מנהל.
 - 2. ערים: רשימה של ערים בהם גרים המשתמשים.
 - 3. יסודות: שומרת את פרטי היסודות: סמל, מספר סידורי, שם מלא, שם אנגלי, שם עברי, טור, שורה, קבוצה, משקל אטומי, רמות אנרגיה לתמונה.
 - 4. קבוצות: שומרת את שם וצבע הקבוצה.
 - 5. תכונות: שומרת שם תכונה לקטגוריה שאליה היא שייכת.
 - 6. קטגוריות: רשימה של קטגוריות להם שייכות תכונות.
 - 7. תכונות ביסוד: מקשרת בין טבלת יסודות לטבלת תכונות. למעשה שומרת סמל יסוד ושם תכונה.

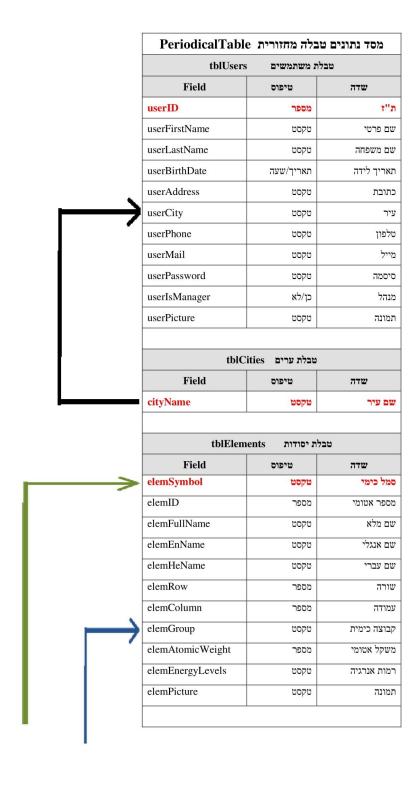
תרשים ERD

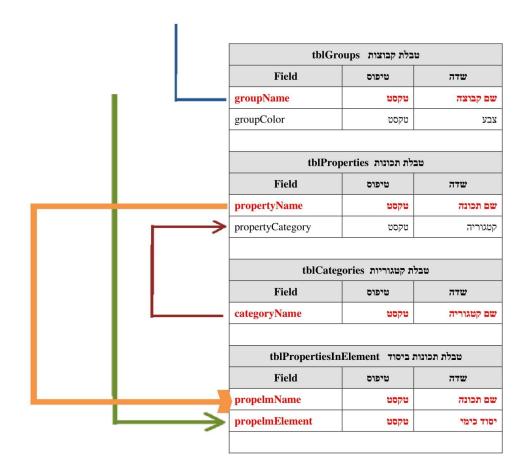

תרשים קשרי גומלין

פירוט הטבלאות ושדותיהן

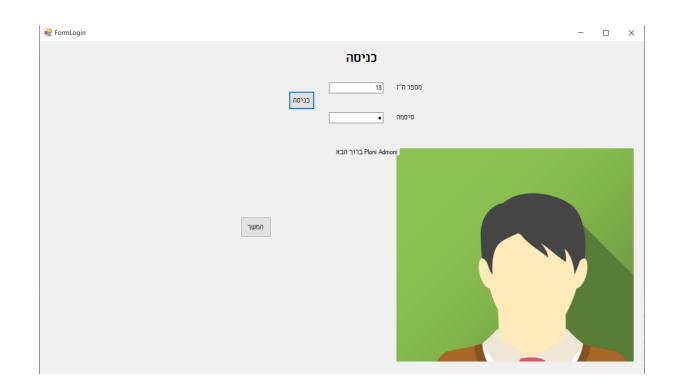
מדריך למשתמש הקצה

התחברות במערכת

על מנת להתחבר למערכת יש לפתוח את קובץ ההרצה PeriodicalTable.exe (כמתואר בהוראות ההתקנה), ובמסך ההתחברות להזין ת"ז וסיסמה.

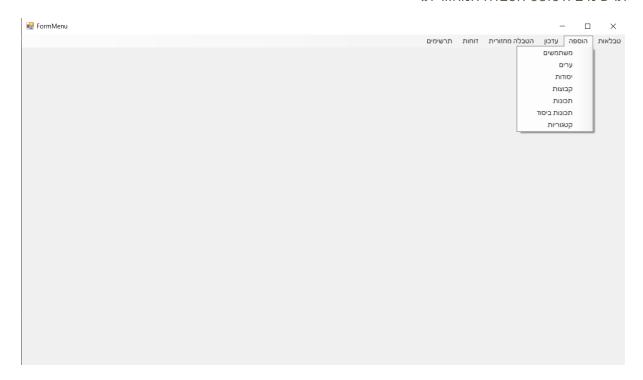

במידה והפרטים נכונים- המערכת תברך לשלום את המשתמש ותעביר אותו לטופס התפריטים.

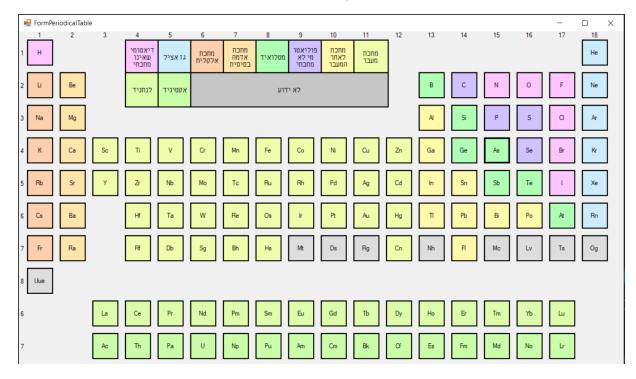
טופס התפריטים

בטופס התפריטים, מחולקים לפי סוגים, נמצאים כפתורי מעבר לטפסי הטבלאות, הוספות, עדכונים, דוחות, תרשימים ולטופס הטבלה המחזורית.

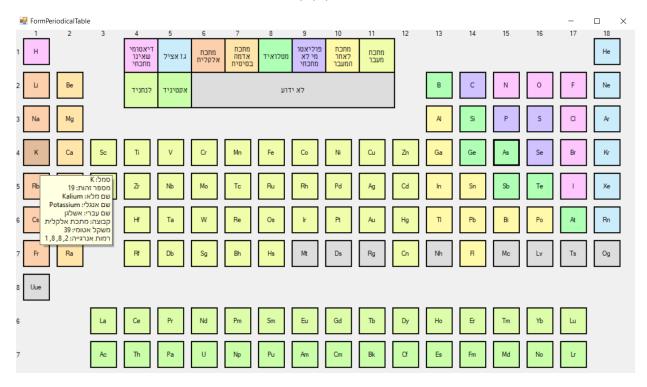

הטבלה המחזורית

בטופס זה מוצגים כל היסודות, בצבע לפי צבעי הקבוצות ועל פי הטור והשורה בטבלה המחזורית.

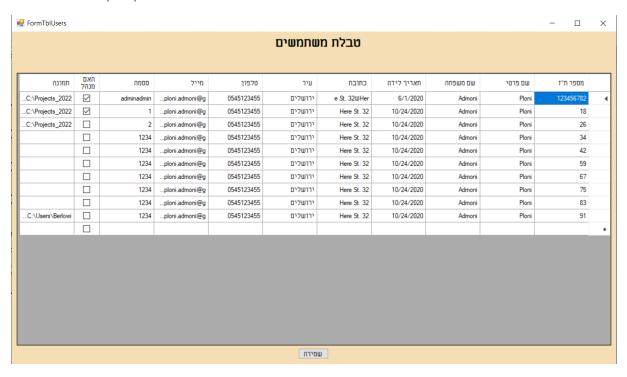

כשהעכבר עובר על יסוד- כל פרטי היסוד מופיעים בחלון קטן לידו.

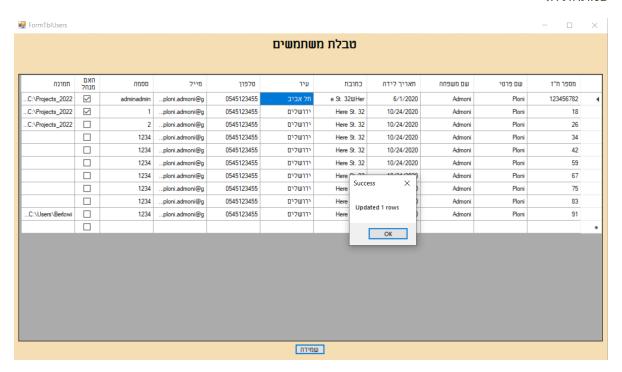

טפסי טבלאות

לכל טבלה במסד הנתונים יש טופס טבלה מתאים המציג את הטבלה המתאימה, לצורך עיון כללי בטבלה.

בנוסף, ניתן לשנות (להוסיף, להוריד ולעדכן) את הטבלה ולשמור אותה על ידי לחיצה על כפתור "שמירה" שמתחתיה.

טפסי הוספה

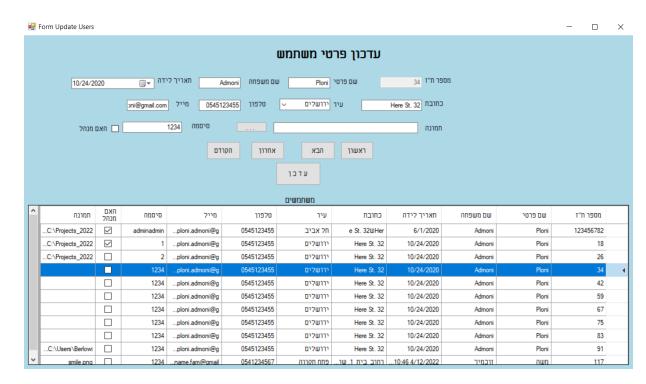
לכל טבלה במסד הנתונים יש טופס הוספה מתאים המציג את הטבלה המתאימה, לצורך הוספה לטבלה. על ידי מילוי נכון של השדות ולחיצה על כפתור "הוספה" ניתן להוסיף את השורה הרצויה לטבלה.

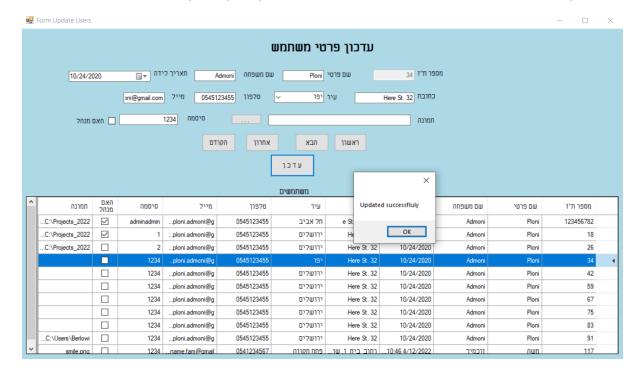
טפסי עדכון

לכל טבלה ברשת עדכון במסד הנתונים יש טופס עדכון מתאים המציג את הטבלה המתאימה, לצורך עדכון פרטים בטבלה.

בלחיצה שורה בטבלה- ימולאו כל השדות בפרטי השורה הנבחרת.

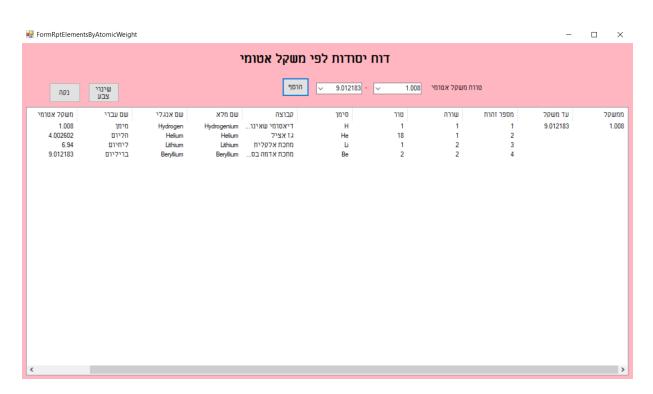
כעת, ניתן לשנות את הפרטים בשדות, ובלחיצה על כפתור "עדכון" ניתן לעדכן את השורה הרצויה בטבלה.

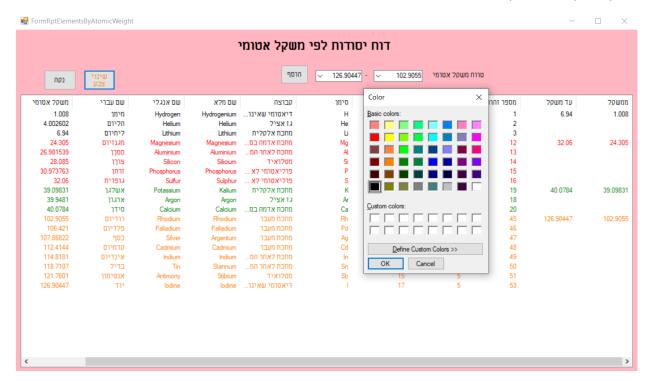
טפסי דוחות

ישנם מספר טפסי דוחות המאפשרים מבט כללי על הנתונים על פי פרמטרים.

לאחר בחירת הפרמטרים ולחיצה על כפתור "הוספה"- יוסף לתצוגת הרשימה כל שורות הדוח.

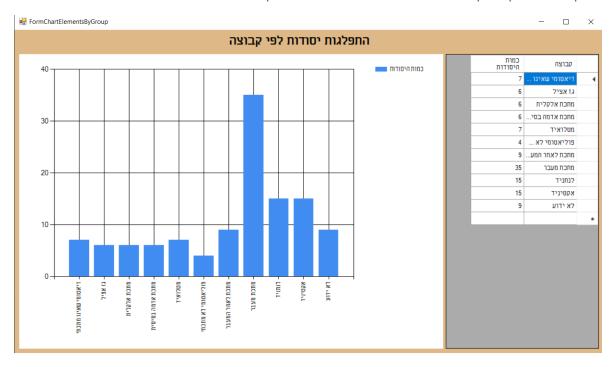
בנוסף, ניתן להבדיל בין דוחות באמצעות שינוי הצבע.

טפסי תרשימים

ישנם מספר טפסי תרשימים המאפשרים עיון בנתונים בעזרת תרשימים יפים מועילים.

בנוסף, לצד הגרף ניתן לראות את טבלת בנתונים עליה הגרף מבוסס.

תיאור הקוד

מחלקות הקוד מסודרות בתיקיות לפי הגיון, למעט Program.cs המתחברת למסד הנתונים ומיד פותחת את טופס הכניסה formLogin.

forms - טפסים

כניסה FormLogin

הטופס הראשון שעולה עם פתיחת המערכת, שמקבל ת"ז וסיסמה.

- CheckButtonClick מקושרת ללחיצת כפתור כניסה, בודקת את הפרטים שהוזנו.
 - מנקה ומאתחלת את הטופס. Setup
- frMenuDisposed מקושרת לסגירת הטופס, פותחת את טופס ההתחברות מחדש.
 - סוגרת את הטופס ופותחת את טופס התפריטים. continueClick

תפריטים FormMenu

הטופס הראשון שעולה לאחר ההתחברות, מציג תפריטים לניווט במערכת.

- את הטופס ופותחת את הטופס המתאים. ShowFormAndHide
- מקושרת לסגירת הטופס, פותחת את הטופס מחדש. fornClosedCallback
 - את הטופס המתאים לכפתור בתפריט. *Click פותחת את הטופס

FormAddX הוספה

טופס המאפשר הוספת אובייקטים לטבלה במסד הנתונים.

- buttonAdd_Click מקושרת ללחיצה על הכפתור הוספה, מוסיפה את האובייקט למסד הנתונים.
 - מרעננת את תצוגת הטבלה על פי מסד הנתונים. RefreshDataGridView -
 - fillXCombo (בחלק מהטפסים) ממלאת את שדה הבחירה באפשרויות רלוונטיות.
 - buttonBrowse_Click (בחלק מהטפסים) פותחת חלון לבחירת תמונה.

FormChartX גרף

טופס המאפשר עיון בגרף על פי מסד הנתונים.

- AppendFromDB מוסיפה לגרף ולטבלה נתונים על פי הפרמטרים.
 - מנקה ,מאתחלת את הטופס, טוענת ומציגה את הנתונים. -

FormRptX TIN

טופס המאפשר עיון בדוח על פי מסד הנתונים ופרמטרים.

- clearBtnClick מנקה את הדוח.
- כותחת חלון לבחירת צבע טקסט הדוח. colorBtnClick -

- AddFromDB מוסיפה מידע לדוח, על פי הפרמטרים.
 - מנקה ומאתחלת את הטופס. Setup
- . מפעילה הוספת המידע לדוח על פי הפרמטרים SearchBtnClick
- fromChanged (בחלק מהטפסים) מאפשר הכנסת פרמטרים נוספים ולחיצה על הכפתור, רק לאחר שהפרמטר הראשון נבחר.
 - בחלק מהטפסים) ממלאת את שדה הבחירה באפשרויות רלוונטיות. FillFromDB

שבלה FormTblX

טופס המאפשר עיון ושמירה בטבלה על פי מסד הנתונים.

- SaveButtonClick מקושרת ללחיצה על הכפתור שמירה, שומרת את השינויים במסד הנתונים.

FormUpdateX עדכון

טופס המאפשר עדכון טבלאות במסד הנתונים.

- מקושרת לכפתור העדכון, מעדכנת את האובייקט הנבחר. buttonUpdate Click -
 - מרעננת את תצוגת הטבלה על פי מסד הנתונים. RefreshDataGridView
- בוחרת את האובייקט שנלחץ וממלאת את השדות על פיו. dataGridView1_CellContentClick -
 - באפשרת לחיצה על כפתורי הניווט והעדכון. EnableButtons -
 - עוזרת למילוי השדות על פי אובייקט שנבחר בטבלה. FillSelectedRow -
- ם שלחיצה הכפתורים הניווט, מנווטת בין האובייקטים buttonLast/First/Next/Prev_Click בטבלה עם עדכון השדות.
 - buttonBrowse Click (בחלק מהטפסים) פותחת חלון לבחירת תמונה.
 - בחלק מהטפסים) ממלאת את שדה הבחירה באפשרויות רלוונטיות. FillXCombo

backend

DBManager

מחלקה שתפקידה ניהול מודולרי כנגד מסד הנתונים.

- GetOneRow מחזירה שורה בטבלה של מסד הנתונים, על פי פרמטרים.
 - מחזירה פרטים על משתמש על פי ת"ז. GetUserOverview -
 - ו מוסיפה אובייקט לטבלה במסד הנתונים, על פי פרמטרים. Insert
 - GetDataTable מחזירה טבלה שלמה ממסד הנתונים.
 - מעדכנת אובייקט במסד הנתונים, על פרמטרים. Update
- GetTable מחזירה טבלה שלמה ממסד הנתונים בפורמט רשימה, על פי פרמטרים.
 - מחזירה דוח על פי פרמטרים. GetReport

modules

IDValidation

מחלקה האוגרת פונקציות לבקרת תקינות מספר תעודת זהות.

- GetCheckID מקבלת 8 ספרות מחזירה מה ספרת הביקורת צריכה להיות
 - פעולת עזר רקורסיבית לפעולה הקודמת. IDalg_R -
 - בודקת אם תעודת זהות שלמה היא תקינה. IsValidID

Convertings

מחלקה האוגרת פונקציות להמרת מחרוזת למספר.

- ו ממירה מחרוזת למספר שלם, ללא נפילה של המערכת. IntParse
- ממירה מחרוזת למספר עשרוני, ללא נפילה של המערכת. DoubleParse